KÉMENES ALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonkint 20 fill.

Felelős szerkesztő: DINGRAVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dingreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények., hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Egy érdekes könyv.

A tükröm.

Irta: Jászai Mari.

Azt hiszem mindenki tudja Magyarországon, hogy a sors a Nemzeti szinház nagy tragoedajának, Jászai Mari urasszonynak nem a szinpadot, hanem az iróasztalt rendelte volna ki a munka területéül, — ma az irás művészeinek sorában az elsők között emlegetnék. Pedig Jászai Marinak idáig nem jelent meg könyve. Itt-ott elszórt cikkei alapján tudja azt minden művelt ember. Most látom a könyvesboltok kirakataiban első könyvét s megállit az ő szép bánatos arcképe s gyöngybetüs jellegzetes aláirása.

A könyv cime: »A tükröm« és azt mondja róla Jászai, hogy a könyvben összegyüjtött és különféle alkalmakkor irott cikkek fanyar gyümölcsü bokron hajtottak, de bizonyos, hogy ugy termettek és nem csinált virágok.

A legérdekesebb, könyvének egy hosszabb tanulmánya, az „Egy szinészlélek". Mily mesterien tudja mondanivalóit kezdeni, igy: Kis hajómat vizrebocsátandó épitek neki egy csipet talpat, melyről leszalasztom az elsőn árra az emberek kezébe: hadd usszon, ha életrevaló. A fáját a magam erdejéből vágtam, kiváncsiságomból és őszinteségemből. Az utóbbit utóbbi időben már kizárólag a magam használatára tartogatom; magamnak faragcsálok belőle, hol szerszámot, hol játékszert. „És amint egyre nagyobb gyönyörüséggel olvasom ezt a gyönyörü, nagy tanulságokat feltáró, voltaképen első sorban szinészeket érdeklő cikket, szinte megdöbbent, mikor eddig jutottam": Mulatságos az ember jóakaróinak az a kedveskedése, amikor dicséretképen azt mondják: Mennyire átérezte a szerepét! Valódi könyeket sirt. Gyermekes kis szinjáték volna az, amelynél a szinész átengedné magát a szerepének és annak minden próbáján és minden előadásán igazi könyeket sirna! Két év alatt megvakulna. De ez még hagyján, hanem ki vigyázna kivül? Ki fogná az indulat gyeplőit, ha a szinész elfeledkeznék magáról; sohasem higgadtabb és meggondoltabb a szinész, mint mikor tomból és féktelenkedni látszik, mert akkor van legnagyobb veszedelemben, hogy nevetségessé válik. De meg anélkül összetörnénk zuznánk egymást.

— Hogyan? — Ezt Jászai mondja? — Hisz ez reám nézve igen kellemetlen. Mert eféléket olvastam én már. Moliere, Goethe és Taine szintén fejtegették már ezt Jászai előtt, de mindenkor csak tamáskodtam benne, ha olvastam. Nem tudjátok ti azt szellemóriások. Csak akkor hiszem ezt, ha Jászai állitaná, akinek szemében hányszor láttam igaz könyet; akinek hangjából hányszor éreztem a lélek mélységét, őszinte, igaz fájdalmát. És ime, maga a nagy tragoeda cáfol rám. Szinte kellemetlenül adom meg magamat. Mert én most se hiszem,

A hálás fiu és a hálás tanitvány.

Horvát Boldizsárra, kinek szép szobra a szombathelyi kulturpalota előtti parkban élénken emlékeztet bennünket 1867-re, arra az évre, melyben a király és a nemzet kibékült és kiegyezett, mindig büszke lehet egész Vasvármegye és szülővárosa: Szombathely. Az egyszerü, a szerény csizmadia-iparosnak lángeszü és lelkü fia, az igazságügyi miniszteri bársonyszékbe ült akkor, amikor Deák Ferenc nagy kiegyezési müve diadalra jutott. — Horvát Boldizsár, akinek tolla is »aranyos« volt, miniszterré történt kineveztetéséről legelsőbben is a saját édesatyját, a törzsök mellett ülő iparost, értesitette egy nagyon szépen megfogalmazott levélben, amelyben a bársonyszékben ülő fiu szivének hálaérzelmeit tormácsolta a jó édesapa iránt, aki őt neveltette és tanittatta. A miniszternek bizonyára eszeágában sem volt, hogy a szép levél valamikor az iskolai olvasókönyvekbe kerüljön; pedig belejök került, hogy a magyar diákoknak felejthetetlen olvasmánya legyen, amelyet a magyar pedagógia bölcsessége azért iktatott be a könyvébe, mert gyönyörü példája a gyermek szeretetének és szülői iránt való hálájának. Az irók és költők legszebb alkotásai mellé jutott az iskoláskönyvben ez a levél, pedig aki irta, nem irodalmi remeket akart alkotni, hanem életének egy boldog és dicsőséges pillanatában bizalmas üdvözletet akart küldeni valakinek, aki őt *emberré nevelte*. De egyszerü, keresetlen szavai minden költeménynél szebben mondják el egy nemes lélek érzéseit, aki szegény sorsból az ország nagyjai közé emelkedve, magas polcról először is arra az alacsony kunyhóra tekint, ahol egykor álmait szőtte, mig egy kérges kezü ember éjjel-nappal nehéz munkában fáradozott az ő boldogulásáért. Igen, azt a szép levelet Horvát Boldizsár, a koronázó magyar kormány igazságügyminisztere irta édesatyjának, a szombathelyi csizmadia-mesternek. Amikor a király tanácsosai közé fogadta, első érzése és gondolata az volt, hogy ezt a dicsőséget senki másnak méltóbban meg nem köszönheti, mint az édesatyjának, a becsületes, dolgos, egyszerü iparosnak, aki a saját életmódjával *istenfélelemre és munkára* tanitotta.

Ma elénk került Horvát Boldizsár levelének egy modern kiadása, egy rövid kis távirat, amelyből szintén a gyermekkori emlékek napsugaras melege árad ki. Egy uj miniszter irta ezt is, akinek a szivében ime kivirágzott a régi, kedves olvasmány s arra ösztönözte, hogy megkeresse ő is azt az öreg embert, aki örömének és sikerének legméltóbb osztályosa. Szeme előtt nyilván elsorakoztatta mindazokat, akik az élet utjain vezérei és kisérői voltak, s hálás tekintete ráesett egy öreg szerzetesre, aki sok évtizedes munkája után csöndes elvonultságban piheni fáradalmait. — Az uj kultuszminiszterről, — *Zichy* János grófról halljuk, hogy amint megkapta a királyi kéziratot, amely őt a magy. közoktatás vezérévé avatja, első érzése és gondolata elszállt az ő régi kedves professzorához, *Ercky* Alfonz nyugalmazott cisztercita

Tory-téglagyárban Celldömölkön, 1000 drb. I. rendü tégla 17 frt, II. rendü 15 frt.

hogy azok a könyek, ifjusagom gyönyörüségei, — nem igaziak voltak ott a szinpadon.

Ime néhány szép mondás Jászai könyvéből:

»Csak a kis szereptől lehet megnőni.«

„Azt tartom, hogy a legprimitivebb eredeti, többet ér a legartisztikusabb kópiánál. Az eredetit a kellem Istennői szeretik.«

„A hosszu dicsletezés mindig a darab lelki életének rovására történik. Oh Shakespeare! Jöjjön el a te üres szinpadod országa.«

„Az emberiség lelkét mindig a szegény rajongók vitték fel és emelték a magasba.«

„Bizony-bizony, hogy egy szerepünknek megadhassuk a sava-borsát, össze kell hordanunk eget-poklot. Csak az a könyebbség, hogy mi szinészek ezt is, amazt is — egy végből mérjük.«

* * *

Ezek a kis mutatványok ugy aránylanak az egészhez, mint nyári estén a szent János bogárka a méla természethez. Magában is gyönyörü ez a kis boloud világitó bogár; de voltaképen ott a fűvön, a klorofilon, este harmat csillogása között, ahogy ráragyog az egész menybolt, — gyönyörü igazán. Épen azért, akik a szépet szeretik, azok az én „Tükröm"-et meg fogják venni. Ára 3 korona. Hölgyeim, menjünk el mindenüvé, ahol a szellemi termék kapós. Mondjuk meg, hogy Jászai könyvet irt a tüdőbetegek emberbaráti alapjának gyarapitására. A könyv a magyar szellem inkarnációja. Csodás, gyönyörüséges; egy kivételes nagy szellem örökbecsü alkotása. És az ára csak 3 korona. Lehetetlen, hogy az amugy is már második ezernél tartó könyv, a „Tükröm" ne vesse sugarát jótékonyan azokra a sápadt, ványadt arcokra, akiknek a halálból való visszaváltásáért fáradozott az áldottszivü Nagyasszony.

A primadonna.

Irta: **Bródy Miksa.**

A Márfi szomoru története analog-esetet juttatott eszembe, amelyről csak nemrég olvastam egy mult századbeli francia konyvben. A Le Douvreur Adrienne története. A fiatal Argental őrülésig szerelmes volt belé. Az ifju anyja hallani sem akart a házasságról s ekkor Adrienne nemesen lemondó levelet irt az öreg francia nőnek.

Amikor ezt a Márfinak elmondtam, könnyes szeme felcsillant s máris mérlelődött agyában a szent lemondás terve. Alig távoztam tőle, leült kaeér irószatalához és pau d'Espagne-al megitatott lilaszinü levélkére a következő sorokat irta:

»Méltóságos bárónő. Én csak egy szegény művésznő vagyok. Aki lelkében egyszerü, szivében nemes. Szeretem a fiát, de lemondok róla. Mint ahogy egy megsebzett szív le tud mondani. Kérem ne tegye boldogtalanná fiat, ne számüzze a messze pusztaságba, ahol szegény szive el fog hervadni, mint összel a virág és a levél. Én megigérem, hogy többé nem fogom látni a fiát, nem eresztem magamhoz, még ha meg is szakadna a szivem.« Kezeit a legnagyobb hódolattal csókolja a szerencsétlen

Márfi Magea.

első primadonna az »Uj vidám Szinház-ban«.

Ezt a megható egyszerüséggel irt levelet igaz könnyekkel áztatva küldte el a Marfi a bárónénak. Sokszor fordult benne elő a »lélek« és a »szív« de ez hozzá tartozik a megható egyszerüséghez és ahhoz a naivsághoz, amelylyel a művésznő a legvadabb férfiaziveket is meg tudta hóditani . . .

A báróné könnyes szemmel olvasta el a levelet.

— Szegény kis leányka! Milyen önfeláldozó! milyen nemes! Most már értem a fiamat, aki olyan nagyon szereti ezt a polgári leányt.

Ujból összeült a családi tanács. A levelet elolvasták. Volt olyan, aki mosolygott rajta. A tábornok pedig határozott állást foglalt el s azzal a józansággal, amely a hadi taktikában jártas főbb tiszteket jellemzi és azzal az értelmes bőbeszédüséggel, melyet a hadgyakorlatok fölött való megbeszéléseknél annyira csudálni szoktunk róluk, kijelentette.

— Nem, nem. Imrének el kell utaznia. Mert mennél nobilisabb az a lány, annál veszedelmesebb rá nézve . . .

A családtagok nagy része nem avatkozott bele a vitába, amely csak akkörül forgott, vajjon elutazzék-e a majoreszo: vagy ne. A báróné is szótlanul hallgatta a vitát. Csak amikor már hanyatlani kezdett a nap és az inasok a szalonban felcsavarták a villanyt, kelt föl szólásra. Szép, ősz, öregasszony volt, miután nem is magyar bárónő, hanem francia márkiné volna. A család elhallgatott.

— Meggondoltam a dolgot. Vegye el a leányt! A szív nemessége megbontja a hagyományos előitéleteket. Legyenek boldogok. Én nem voltam az . . .

A tábornok felkelt és mély meghajlással távozott. A többiek részint követték, részint ottmaradtak. Akik ottmaradtak, a bárónénak adtak igazat és azonfelül különböző üzleteiket bonyolitották le vele.

A fiatal báró hajnaltájban érkezett haza. Az inas azzal fogadta, hogy reggel 10 órakor okvetlenül keresse fel a bárónét.

Tavaszidőben történt ez. Lilaszinü párázások, emberi és állati tusakodások, lélekjárások, fellobbanások, költői látások és primadonnabucsuzások idején. Amikor a nevezetes családi tanács volt a csendes belvárosi utca kastélyában, a Marfi virágkoszoruk tö-

tanárhoz, aki vagy negyven esztendeig oktatta a székesfehérvári gimnázium növendékeit. A miniszter azon melegében leült az irószatalához s egy meleghangu telegramban hálás üdvözletet küldött Szentgotthárdra, a fehér haju szerzetesnek, mert szükségét érzi, ugymond, hogy kinevezése percében hálával és szeretettel köszöntse felejthetetlen, kedves professzorát. Nekünk ugy tetszik, hogy ez a cselekedet és ez a táviral, minthogy éppen a kultuszminisztertől ered, szebben beszél minden programmnál. Legalább a magyar tanárság, amely még nem ismerheti vezérét, a maga megbecsülését láthatja benne s méltán remélheti, hogy aki ennyi szeretettel és hálával gondol a saját tanitójára, nem tagadhatja meg szimpatiáját és érdeklődését az uj emberektől sem, akik ebben az országban oktatnak és nevelnek. A jó öreg professzor pedig akit a hálás tanitvány fölkeresett üdvözletével, olyan jutalmat kapott nemes buzgalmáért, amely egész életének koronája lehet.

Jól esik nekünk e szép példákról emlitést tenni különösen a mai korban, amidőn annyi és annyi hálátlanságot lehet tapasztalni; amidőn az öblösszáju stréberek, a kapaszkodók, a fölfelé talpnyaló emberek, a hizelkedők, két- és még több szinü protekciohajhászók érvényesülnek. Hálásak, egyenes jellemüek csak azok tudnak lenni, akiknek szivében müveltség és nemes érzelem honol.

Március 15-ének jelentősége.

Irta: **Ifj. Barabás György.**

A mai nap évfordulója annak a napnak, mely hazánk fejlődésének ujabb korszakát nyitotta meg. Évfordulója a napnak, melyen a magyar nemzet évszázados elnyomatás után lélekzethez jutott s gazdag lelkének, értelmi magas fokának oly nagyszerü kifejezést adott, amilyen kifejezést csak Istentől tehetséggel, kitartással, életrevalósággal, szivósággal megáldott nép adhat. A történelemben találunk népet, mely hasonló elnyomatás alatt, hasonló körülmények között volt, de fölszabadulása alkalmával olajból kivett foszfor lett, vagy ha szabad levegővel érintkezve tüzre gyul, gőzzé és gázzá válik s eloszlik a levegőben levő többi anyag között.

Találunk népet, mely szabadságának kivivása után olyan lett, mint a kiszabadult szilaj csikó: árkon-bokron keresztül vágtatva véresre sebzi lábát, megerőlteti szervezetét, ugyannyira, hogy további élete csak tengődés és lassu kimulás lehet.

Mert mi szükséges a nép, a nemzet életéhez?

Az elmének, az észnek éretlsége, a meggondoltság, a higgadtság, a nyomoruságban és szegénységben való edzettség, legfőképpen a szabadság és a szabadsággal való okos bánásmód. Amely nemzet nem tud a szabadsággal okosan élni, megérdemli, hogy gyámság alatt legyen. Amely nemzet pedig megmutatta, — mint a magyar is — hogy a szabadságot nemes célokra használja, megkövetelheti a jussát, magát a szabadságot. Népünkben, nem-

mege közt énekelte el a százszor dalolt kuplét. A közönség tombolt és felvonásközökben egymásnak suttogta:

Tudja, hogy ez uriné; tisztességes nő! Barátja nincs és mégis milyen nagy művésznő!

Reggel tizenegy órakor automobil állott meg a ház előtt, melyben a művésznő lakott. Lefátyolozott öreg urinőnek és fiatal huszárfőhadnagynak nyitott a soffőr ajtót. Felmentek a lépcsőkön a második emeletig. A báró már tudta az utat. Az ajtónál, ahol annyiszor csengetett be, megállott. A szive dobogott. Sokáig csengettek, talán öt percig is. Aztán véletlenül ott járt-kelt a házmesterné, aki tisztelettel teljes hangon mondta: — Ó, a kisasszony ma reggel elutazott. Egy fiatal urral. Londonba utaz ak . . .

Ez tavasz időben történt. Amikor violaszinü párázások vannak és a legerényesebb művésznők magánéletéből is kipattannak a diszkrét viszonyok rügyei, amelyek aztán kihajtanak.

(Vége.)

HIREK.

Főispáni beiktatás. Békássy István dr. uj főispán beiktatása március 12-én megtörtént nagy ünnepségek között. A Sabariában fényes ebédet adott maga a főispán. Képviselve volt Sopron- és Győrvármegye is; föltünt azonban, hogy a beiktatott ülésre szintén meghivott Zalavármegye táriratilag értesitette alispánunkat, hogy az installációs ünnepen nem vesz részt.

Gyümölcsoltó boldogasszony ünnepe az idén nagypéntekre esik, ami nagy ritkaság. Legutoljára 1864-ben történt és legközelebb 1912- és 1932-ben fog megtörténni. Ez okból az idén — 1910-ben — Krisztus halálának emléknapja miatt április 4-én tartjuk meg gyümölcsoltó boldogasszony ünnepét.

Március 15. Városunk hazafias közönsége mult vasárnap délután rótta le kegyeletét a magyar függetlenségi eszmék kiváló harcosának, Virághalmy Ferenc 48-as honvédszázadosnak sirjánál. A kath. legényegyleti dalárda éneke után Csempesz László nagy hatással szavalta el: »A költő sirjá«t; dr. Porkoláb Mihály ügyvéd pedig lelkesitő ünnepi beszédet tartott és a hős sirjára a 48-as kör koszoruját helyezte el. A nemzeti ünnep epilógusa kedden folyt le a Tory-féle vendéglőben és a »Bárány«-ban ünnepi lakoma és szónoklatok keretében.

Egyházi közgyülés. A kemenesaljai ág. hitv. evangélikus egyház mult vasárnap tartotta közgyülését, melyen Jánosa Pál lemondása folytán megüresedett egyházi gondnoki állás betöltése iránt is intézkedés történt. Kuráturrá Berec Lajost választották meg 6 évi időtartamra, a lemondott Jánosának pedig, aki gondnoki tisztségét négy éven át hiven és pontosan viselte, jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak.

Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter ilj. Förster Ottót a szombathelyi gazdasági felügyelőséghez kinevezte. Hir szerint a vármegyei községi faiskolák felügyelőjévé lesz. Remélhető, hogy az ő szaktudása, erélye és vasszorgalma a községi faiskolákat mintavármegyénkben virágzókká fogja tenni.

Alapitvány. Néhai Péter Mihályné elhalálozván, végrendeletében a helybeli evang. iskola szegénysorsu tanulóinak felruházására 390 koronás alapitványt tett. Ez összeget az iskolaszék a hét folyamán vette kezelésbe.

Iparengedélyek. Göcse Sándor jánosházai és Szabó József csöngei lakosok cipészipari engedélyt kértek.

Az uj kereskedelmi egyesület mult heti alakuló közgyülése elnökké Weisz Kálmánt választotta meg.

Uj emeletes ház. Nagy Antal a kath. templom mellett, a volt Loránth-féle ház helyén egy modern emeletes ház épittetését kezdte meg.

Mezőgazda mielőtt gépet vásárolna, tekintse meg Hofherr és Schrantz géptárát a Gáyer-féle házban; ott olcsón kifogástalan jó gépet szerezhet be.

Figyelmeztetés az iparosokhoz. Az ipartestület elöljársága figyelmenteti a munkaadó iparosokat, hogy a munkásbiztositópénztár közgyülési kiküldöttjeinek ma délelőtt megejtendő választásánál csak ugy gyakorolhatják szavazati jogaikat, ha a pénztártól nyert igazolványukat a szavazatszedő bizottságnál felmutatják. Azért kérjük az összes munkaadókat, hogy akiknek igazolványuk nem volna, azt kérjék a választás helyiségében a pénztár megbizottjától. A szavazás pont kilenc órakor kezdődik a városházi tanácstermében. ***Lehetőleg délig mindenkinek le kell szavaznia***, mert ha délben szavazók nem jelentkeznek, az elnöknek joga van a zárórát kitüzni. Szavazati joga van mindenkinek, aki a választás napjáig legalább egy alkalmazottat ha mindjárt tanonc is, a pénztárnál bejelent. Minden munkaadó erkölcsi kötelességének tartsa szavazatát gyakorolni.

Megsemmisitett vasuti segély. Magyargencs község 60.000 koronát, Kemeneshőgyész pedig 30.000 koronát szavazott meg a kapuvár—devecseri vasut céljaira. A község határozatát megfelebbezték, a vármegye határozatát jóváhagyta, a belügyminiszter azonban feloldotta a határozatot és közölte a vármegyével, hogy nem fog elzárkózni afelől, ha a községek anyagi erejüket meg nem haladó és közterhe viselési képességükkel arányban álló segélyt szavaznak meg a vasut céljaira.

Magyarnév. A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Götzl László jánosházai illetőségü, ugyanottani lakos családi nevét *Magyar*-ra változtassa.

Halálozás. Fehér Vilmos szinigazgatót, akinek társulata az elmult évben nálunk is játszott, gyász érte. Neje Rónai Erzsi f. hó 7-én Marcaliban elhunyt.

Tűz. Bolla Sándor mersei gazdálkodónak 15-én délután egy szénakazalja ismeretlen okból kigyuladt és teljesen elégett. A kár mintegy 220 koronát tesz ki.

Megszüntetett csőd. A szombathelyi kir. törvényszék a néhai Szedmák Lajos mihályfai plébános hagyatékára elrendelt csődöt vagyonhiány miatt megszüntette.

---

zetünkben a fölsorolt kellékek megvannak. Az ugynevezett természetes ész talán egy fajban sincs meg oly nagy mértékben, mint a magyarban. A meggondoltság, a higgadtság éppen az életbevágó kérdések megoldása alkalmával jelentkezik a legszembetünőbben.

És mit szóljunk a nyomoruságban és szegénységben való edzettséghez?

Evszázadokig nyomoruságra és szegénységre volt kárhoztatva; elvették tőle az utolsó falatját, elvették feje alól az egyetlen párnáját; elvették tőle a száraz kenyeret vágó kését. Fölgyujtották a viskóját s ráadásul kezeit, lábait összeláncolták; ott hagyták az éhségnek, a télnek, a nyomoruságnak martalékának.

A török, — a tatárcsordák kegyetlen pusztitásai után jött a legkegyetlenebb ellenség, mely a természeti szükségletek hiányai közepette elménktől, szellemünktől, szivünktől akart megfosztani bennünket.

A tatár nem akarta, hogy tatárok legyünk, a török nem akarta, hogy törökök legyünk, de a harmadik ellenség azt akarta, hogy azzá legyünk, ami ő,

Azt akarta, hogy dobjuk el a magunk Istenét, a Magyarok Istenét, törjük össze ennek szivünkbe állitott szobrát s állitsuk oda az ő Istenüket, mely a gazdagságnak, az arany borjunak a szobra. Azt mondta, hogy legyünk azzá, ami ő, akkor gazdagok lehetünk. Legyünk azzá, ami ő, akkor boldogok leszünk.

Ugy tett, mintha sajnálna bennünket s jót akarna velünk. Azt mondta:

Lássátok, ti még gyerekek vagytok, nem való a kezetekbe kés, villa, olló, mert megsebzitek magatok, aztán sokba kerül nekünk, Istentől rendelt számotoknak, a gyógyittatás; esetleg halál is lehet a végetek!

Nem való a kezetekbe toll, mert a pajkos gyerekek módjára haszontalan dolgokat firkáltok össze; csak akkor vehetitek kezetekbe, mikor mi engedjük s azt irhatjátok, amit mi diktálunk.

Nem szabad egyszóval társalognotok, mert esetleg egymást tanitjátok a rosszra és mindig minket szidtok, mikor mi vagyunk a ti legjobb atyátok; Árpád apátok mihozzánk képest csak mostohátok volt.

Ha katonák lesztek, ne a magatok fajtájára hallgassatok, mert ha üttök, — pedig jól tudtok ütni — sokszor nem oda üttök, ahova kellene, sokszor meg oda üttök, ahova nem kellene s tartok tőle, hogy még a legjobb akarótokat is megütitek, pedig az mennyi jót akar veletek.

Nem való a kezetekbe pénz. Ha pedig valahonnan mégis kaptok pénzt, adjátok oda nekünk, mert mi legjobban tudjuk, hogy mi szükséges nektek. Azért kaptok zsebpénzt, hogy hébe-korban egy kicsit kimulathassátok magatokat, mert látjuk, hogy nem vagytok ellenségei az ételnek, italnak.

Ne vegyétek meg a nálatok készült ruhát, mert a mi pókjaink sokkal erősebb szövetet fonnak, mint amilyen a ti ruhátok s olcsóbb is sokkal, mert a pókok ingyen dolgoznak.

Ne vegyétek meg az otthon készült szerszámot, eszközöket, mert ami pléhünk sokkal erőseb a ti vasatoknál, rezeteknél, ami fözőkanalunk jobban illik menyecskétek kezébe s könnyü, mert mi vékonyabban tudjuk faragni, mint ti.

Hogy uraitoknak több idejük legyen a rólatok való gondoskodásra, ne küldjétek Pestre nektek törvényt hozni, mert mi ugyis tudjuk,

Uj selyemgyári igazgató érkezett meg Sárvárra. Az uj vezérigazgató Richard Ferenc, aki hivatala vezetését át is vette. Legközelebb a gyárban 120 ezer korona költségen egy uj viztisztitó epületet emelnek.

A sopron—vas—zali vasut. A vasuti vonal előmunkálatai annyira előhaladtak, hogy rövid idő alatt megtörténik a vonal engedélyezési tárgyalása. A vasut épitésének pénzügyi dolgai már nagyjában rendezve vannak, és a vasutat a drezdai Lokalbahn Aktiengeselschaft, ugy a dunántuli h. e. vasutak r. társasága épiti. A tárgyalások befejezés előtt állnak. Az épitkezés ez év októberében fogja kezdetét venni.

Uj fonal-rost. Délausztráliában felfedeztek egy növényt, melynek gyökeréből kitünő rost-anyagot lehet előállitani. A növény a »Posidovai Austrália« nevet kapta. A gyökeret mechanikai uton kimossák, majd kipréselik belőle a nedveséget és megszáritják, azután kerül kötélverő gyárakba. Eredeti szine világos-szürke, rendkivül könnyü, hajlékony és erős. Hajó-kötelekre igen alkalmas már [redacted]

A hitelszövetkezet közgyülése. A jánosházai hitelszövetkezet, mint az országos központi szövetkezet tagja rendes évi közgyülését április hó 4-én tartja meg.

Tüz Jánosházán. Vasárnap — 13-án — délben félrevert harang és vészkürt zugása riasztotta fel a község lakóit. Mi ez? . . . mi ez? — kérdé mindenki. — »Tüz van a Sümegi-utcában« — volt a felelet. A nép ahogyan [illegible]dott, ahogyan volt, rohant most a tüzhöz. Már ekkor javában égett Löwinger Ignác marhakereskedő pajtája. A tüzoltók is megmozdultak. Két szerelőkocsival ki is akartak vágtatni, de csak az egyik ért ki szerencsésen a veszélyes helyre, mert a másiknak a tengelye utközben összetörött. Mit volt mit tenni, ugy kellett az embereknek odavinni. Nagy munkája nem volt a tüzoltóságnak, mert a pajtában nem volt sok takarmány, ami éghetett volna. Alig telt el félóra, a tüz elaludt. — Hogy mikép keletkezett a tüz, azt nem... tudják.

---

hogy mi való nektek; meg hátha akadna köztük, aki elbizakodottá válnék s nem azt tanácsolná, ami a ti jóakarótoknak, a ti legjobb atyátoknak nem kedves.

A ti fejetek nem arra való, mint a mi fejünk. A mi fejünk arra való, hogy gondolkondjunk — néha arra is, hogy hogyan lehetne titeket szegénységtekben boldoggá tenni.

Aztán a nyelvetek! Jertek fővárosunkba; látjátok és halljátok, hogy a művelt urak majdnem mind a mi nyelvünkön beszélnek, a ti nyelveiteket most már csak a falvaitokban és a Bakonyban beszélik; ez nem szalon nyelv, amely illenék a pókok-szőtte ruhátokhoz és a vékony, elegans, magunk-csinálta főzőkanalatokhoz. Azért, ha műveltekké, okosakká akartok válni, tanuljátok meg a mi nyelvünket.

Hordáratitok ugyis eléggé csinálják már az előgyakorlatokat az utcasarkon.

— De félre, kis huncut!

Ne folytasd tovább a csábitó szavakat; hallottuk azt már századokkal ezelőtt is. hal- [redacted]

El fog jönni az idő, mikor szép hangodra mi is meg fogunk felelni s játszunk neked a mi hurjainkon érzelgős dalokat, eljátszuk a te nótádat!

(Folyt. köv.)

Kiviteli tilalom. A hivatalos jelentés szerint tilos a haszon- és tenyészsertések Ausztriában való bevitele a sertésvésznek Ausztriában történt behurcolása miatt, a vármegye celldömölki, felsőőri, körmendi, kőszegi, németujvári, sárvári, szentgotthardi, szombathelyi és vasvári járásaiból, valamint Kőszeg és Szombathely városokból. A levágásra szánt sertések azonban a kereskedelmi szerződés értelmében s annak határozmányai szerint bevihetők.

Khinai szokás szerint. Nemrégiben volt a khinai anyacsászárné második temetése. Az utcai néptömegben három khinai fiatalember fényképező készülékével felvételeket akart csinálni a gyászmenetről. De nyakon csipték a rendőrök, vasraverték őket, majd pedig törvényt ültek felettük. Halálra itélték mind a hármat. Az uj császár nevében azonban mégis megkegyelmeztek nekik, ahelyett a fő fényképező életfogytig tartó fogságot kapott, másik két társa 10 és 15 évet.

A tanitóképző államositása. A soproni ev. tanitóképző a legutóbbi időben kellő anyagi eszközök hiányában küzdött anyagi létjogosultságáért, pedig működése terén [redacted] megfelelt feladatának, hivatásának. Csak nemrég ünnepelte 50 éves jubileumát is. Az egyházkerületnek művelt, képzett ifjakat szolgáltatott, támogatta is az intézetet, de anyagi ereje megapadt. Ezért Gyurátz püspök meleghangu levelet intézett a városi közigazgatási bizottság elnökéhez, a főispánhoz s a tanitóképző ügyének felkarolását megköszönve, annak állami kezelésbe vételét kérte. — A soproni képzőből sok jeles tanitó került ki s ezek közül számosan működnek Vasvármegyében is.

A slepp. Dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső egyetemi tanár a higienikai tisztaságról értekezik a Tuberkulózis cimü lapban s az uszályról a következőket irja: A földet érő női ruha nagy szennyszállitója a lakásnak. Hány anya vitte már haza akaratlan az átkos divat révén a sinylődést, hervadást és halált, legdrágább kincsének, édes gyermekének! De hát divat! Az uszály ugy keletkezett, hogy XI. Lajos francia király leányainak akkora lábuk volt, hogy el kellett rejteni. Ezt a »slepp«-el tették. A hölgyvilág persze ilyen oknélkül is kötelességének tartotta csakhamar viselni az uszályos ruhát. S azóta viseli is. Amig az uszály divatba hozói azt gyalogosan nem hordozták s ma is a müvelt asszony, ha gyalogsétára indul, mindig rövidebb ruhát ölt, tehát nem söpri szoknyájával az utcát, nem is hordja haza a ruhaalj szélén és redői között az utca szennyét s fertőzményét, addig a félmüvelt épen ezzel véli »uri« voltát mutathatni? Holott csak azt árulja el, hogy nem is tud külömbséget tenni az utca és a szalon között.

Államsegély az utügyi alapnak. F. hó 11-én értesitette a kereskedelemügyi miniszter a vármegyét, hogy az utügyi alap céljaira 50000 korona államsegélyt engedélyezett, amelyet a szombathelyi adóhivatalhoz ki is utalt.

A Vasmegyei Feherkereszt-egyesület gyermekkórháza ez év február 14-én megnyilt. A kórház 110 ágyra van berendezve. Fölvétetnek belgyógyászati, sebészeti, testegyenészeti bajokban szenvedő gyermekek 1—15 éves korig.

Dömötör Pál régen hallgató veterán költőnk »Mikszáth Kálmánhoz« cimü pályanyertes ódájának egyik versszaka: ». . . Modern világot érünk mostanában, — akár a [redacted] a külföldi szint, — s torz lelket adnak versnek és regénynek, — mutatva: mint ők, épp olyan legények — s pőre erkölcs nagy festői kint . . .« Pompás, Dömötör bácsi fején találta a szöget: csak külföldi szellemi szalámi szelet és majmos káskét kell a »modern« magyarnak, azért hát: jou napot!

Uj iskola. [illegible] és Szentivánfa községekben a r. kath. hivek egyesült erővel díszes népiskolai épületet állitottak föl körülbelül 18.000 korona költségen. Okolicsányi Dénesné urnő az iskolát saját költségén (500 kor.) mintaszerüen fölszerelte.

Rövid hirek. Az öreg Vezuv ismét háborog: a krátetből homok- és füsttömeg tör elő — kortespénz helyett. — Sztojánovics szerb alattvaló Bécsben egy Belgrádban épitendő kórházra harmadfél milliós hagyományt tett. — A békésszentandrási takarékpénztárből ismeretlen betörők 14 ezer koronát elemeltek. — A gyulafehérvári postarablókat: Struchar István szobafestőt és Jarzsembszky Felix postatisztjelöltet letartóztatták. — Az utóbbi időben a fővárosban olyan mákot is hoztak forgalomba, amelybe beléndek-mag volt keverve; ezt a mákot Oroszországból importálták, ahol a mák között sok beléndek is tenyész és ez utóbbi azért keveredik a mák közé, mert ott a mákot nem törik, hanem kaszálják. — A szombathelyi sportegylet elhatározta, hogy junius havában országos tornaversenyt rendez. — A mult héten az Atlanti-oceánon óriási vihar dühöngött napokon át, kellemetlen szelet mi is éreztük. — Izsák Lajosne rábakovácsi-i lakos házába egy ikervári és egy meggyesi csavargó betört s egyet-mást elrabolt; elcsipték őket a csendőrök. — A szombathelyi cipészmunkások és munkásnők szervezeteket alakitottak. — Vámoscsaládon állami segitéssel munkásházakat fognak épiteni. — A tőlünk nem éppen messze fekvő Semmeringen március 15-én földrengés volt. — A jánosházavidéki takarék április 1-től már csak $4^1/_4$ kamatot fizet az ott elhelyezett pénzért és nem $4^1/_2$-et. Aki ily százalék mellett nem akarja pénzét ott hagyni, a. kiveheti.

Krónika. Az országgyülés föloszlatása március 22 én történik meg. A föloszlatást a király nem végzi személyesen, hanem az ő képviseletében József főherceg teljesiti trónbeszéddel a budai várpalotában. Utána közvetlenül kiirják a választásokat s az uj országgyülést legkésőbben junius 22-ere össze fogják hivni. Igy a választások május 25-dike és junius 12-dike közt lesznek. — Székely Ferenc igazságügyi miniszternek országos képviselővé jelöltségét fogja a szombathelyi választókerület nemzeti munkapártjanak f. hó 21-én tartandó alakuló gyülése proklamálni. — Solymossy Ödön báró Sopronban lép föl, mint a munkapárt jelöltje. — Simonyi-Semadam Sándor képviselő Németujvárott ismét föllép néppárti programmal. — Beck Lajos körmendi kerületében körutón van. — Azt hirlelik, hogy csornán a néppárti Rakovszky Istvánon kivül Ciráky József gróf is föllép. — Sárvárott a munkapárt Széll Ödönt, — a néppárti középpont (Budapest) Huszár Károlyt jelölte, de Förster Ottó eddigi képviselő is reflektál a képviselőségre. — A március 21-iki országgyülés előreláthatóan zajos lesz.

Rablótámadás egy elit bálon. Bukarestben, mikor legjavában táncoltak a fényes bálteremben, egy páholyba. hol két idős asszony ült, rabló lépett be és revolvert szegezve mellüknek, ékszereiket követelte. A nők sikoltottak és elájultak. Nagy riadalom támadt a szomszédos páholyokban és az egész bálon. A hölgyek az ajtó felé tódultak s a nagy zürzavarban elmenekült a merénylő, csak félóra mulva érték utol s kétségbeesett védekezése után láncra verték.

Élelmiszer hamisitás. Budapesten évenként negy millió liter vizet isznak meg tej [illegible] Igen el van terjedve minden egyéb élelmiszer hamisitása is. Közelébb egész gyárat fedeztek fel, hol mindenféle romlott sajtból, növényi zsirból és tehénturóból liptói turót készitettek. A lelketlen élelmiszerhamisitók azért garázdálkodnak annyira, mert törvényeink nem [illegible] goruan.

Küzdelem a palinka ellen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kebelében Majláth József gróf elnöklete alatt megalakult a szociális-bizottság, mely már első ülésén behatóan foglalkozott a falusi nép védelmével és az alkoholfogyasztás rémével. Szilárd Ferenc dr. volt a kérdés előadója, aki nagy tanulmányával vezette be a vitát s akinek határozati javaslatát egyhangulag elfogadták. Olyan közérdekü ez a tárgyalás és lapunk olvasóközönséget is olyan közelről érdekli, hogy Szilárd dr. előadásának nagy részét legközelebb tárca-rovatunkban közöljük.

Érdekes statisztika. Tessék elolvasni, azután ki-ki alkosson róla magának véleményt tetszése szerint! A magyar parlament mai tagjai foglalkozás szerint a következőképp oszlanak meg: ügyvéd 116, földbirtokos 109, pap 30, nyugdijazott közigazgatási tisztviselő 18, tanár 13, nyugalmazott hivatalnok (katona, diplomata) 13, szakiró 9, hirlapiro 5, volt biró 5, nagykereskedő 5, pénzintézeti igazgató 4, orvos 4, kisbirtokos 4, nagyiparos 3, főkapitány 3, gyógyszerész 2, laptulajdonos 2, mérnök 2, iró 2, vendéglős 1, művész 1, meghatarozhatatlan foglalkozásu 49. — A 13 tanár között véletlenül akad egy nyugalmazott »néptanár« is, ki harmincezer néptanitó »képet viseli«.

Innen onnan. Kund Sámuel répcelaki ág. ev. esperes a multkor Sopronban bátyja temetésén meghült, azóta ágyban fekvő beteg; örömmel értesültünk, hogy állapota kedvezőre fordult. — Körmenden famegmunkáló-telepet létesitenek. — Múlt vasarnap a soproni ev. theológia 32 növendéke tanáraik vezetése mellett Uriujfalubán vallásos estét rendezett. — Általában panaszkodnak a most forgalomban levő szivarokra, amelyek sokkal rosszabbak, élvezhetetlenebbek a régieknél. — Gerencsér Károly majoros gazdát Surány határában fölakasztva találták; valószinüleg öngyilkos volt. — Egy bődi cigány 12 éves unokáját megölte, aztán elásta. — Bubics József zalaegerszegi tiszttartó eljegyezte Obescalchi Elza hercegnőt. — Kossuth Lajosnak márc. 20-dikán van halálozási évfordulója; a főváros polgársága tömegesen vonul ki e napon Kossuth mauzóleumához. — Április 8-án országos Széchenyi-emlekünnepet tartanak széles e hazában. A legnagyobb magyar 1860. április 8-án adta ki nemes lelkét Döblingben; ő volt a *nemzet* legigazibb, legönzetlenebb és leglelkesebb *munkása*. — Kis Mihály 48-as honvéd, Mezőkeresztesen 86 éves korában, nagy nyomorusága miatt, fölakasztotta magát. Branyiszkónál zászlónyellel verekedett a zászlóért s azt vérével festette. — Kuthi Márton székesfehérvári kanonok, volt 48-as honvéd, egy rendkivül kedves ember, a mult héten meghalt; Prohászka Ottokár dr. püspök temette el.

A belügyminiszter és a jéghiány. Folyó hó 10-én a belügyminiszter Vasvármegye törvényhatóságához körrendeletet intézett s jelentést vár tőle, hogy a jéghiány megszüntetésére megtette-e intézkedéseit, s hogy a megye területén levő közélelmezési intézmények tudtak-e gondoskodni jég szükségletük beszerzéséről, egyuttal javaslatott vár az esetleges jéghiány megszüntetésére.

Fölfedezett uj állatfaj. Londonból jelentik, hogy az angol Uj-Guineából hazatért expedició egy uj, eddig ismeretlen ragadozó állatot hozott magával, amely azonban kevéssel a megérkezés után a nagy ködben megfuladt. A bennszülöttek ezt az állatot kusz-kusz néven ismerik. Akkora mint egy házi macska, farka azonban a fára való kapaszkodásra alkalmas, mint egyes majomfajoké. Szemhéja meg szempillája nincs, valószinüleg azért, mert a sötét őserdőben tartózkodik. Bundája olyan mint a birkagyapju, de foltos mint a párducé. Az érdekes állat a southkensingtoni természettudományi muzeum gyüjteményét fogja gazdagitani.

HUSVÉTI KEPESLAPOK viszonteládrusitóknak szép kivitelben, olcsó árak mellett kaphatók:

DINKGREVE NÁNDOR papirkereskedésében, Czelldömölkön

Meghivó.

A VÖNÖCZK KÖZSÉGI HITELSZÖVETKEZET, egyszintén a kezelésében álló FOGYASZTÁSI ÜZLET

évi rendes

közgyülést

tart, saját helyiségében, 1910 márczius hó 23-án d. e. 10 órakor, melyre a t. részvényesek meghivatnak.

ELNÖKSÉG.

Soha többé!

nem cserélek szappant, mióta Bergmann **Steckenpferd-liliomtejszappanát** (védjegy Steckenpferd, készitő Bergmann & Co, Tetschen a. E.) használom, mert ez a szappan a leghatásosabb az összes orvosi szappanok közül szeplő ellen, valamint a szép, puha és finom arcbőr ápolására. Darabja 80 fillérért kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerüzletben stb.

Egy szép, egészséges 3-ik évében levő szőke FIUGYERMEK jobb családnak örökbe adatik.

Cim a KIADÓHIVATALBAN.

SZŐLŐOLTVANYT

ne vegyen addig, mig az alanti telepről árjegyzéket nem kér, mert ezen telep a közönség elősegitésére alakult és oly olcsó áron lehet oltványt avagy más egyéb veszszőt beszerezni, hogy más telep ezen árakkal nem versenyezhetik. Az árjegyzék sok hasznos tudnivalót tartalmaz és ingyen, bérmentve küldetik, aki cimét tudatja.

Cim:

SZŰCS SÁNDOR FIA

szőlőoltványtelepének fiókja Czelldömölk (Vasm.)

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETÉNEK GYŐRI KIRENDELTSÉGE révén

földbirtokosok

300 koronától kezdve 4 és fél százalékos törlesztéses kölcsönhöz juthatnak

Közvetitési dij nem számittatik.

Drágább kölcsonök előnyösen KONVERTÁLTATNAK.

Magyar Vulkáncementgyár R.-t.

Központi iroda: Budapest, V, Sas-u. 25. sz. — Telefon-sz.: 107-16. — Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendü Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitünő minőségüt, mely a portlandcement szabványait 50 %-kal tulhaladja.

Eladó ház.

Czelldömölkön, az Ujtelepen egy

lakóház,

mely áll: két lakásból és a hozzávaló mellékhelyiségekből, két házhelyből, azonnal eladó.

Bővebb értesités nyerhető: VÖRÖS JÁNOS háztulajdonosnál. (Koroncay-féle ház) Ujtelep.

Németh László

uri szabó CELLDÖMÖLK, Kossuth-u.

Készit remek szabásu polgári, papi és egyenruhákat legelegánsabb kivitelben, olcsó áron.

A legujabb szövet- és posztó-minták megérkeztek.

Kifogástalan szabás!

VIZSGALAPOK

100 darab 60 krajcárért

már kapható: DINKGREVE NÁNDOR

könyv- és papirkereskedésében

CZELLDÖMÖLK.